అగాధాలు

బ్రతుకంతా తనతో గడుపుతానని అన్న మనిషి అంత హఠాత్తుగా ఎల్లా త్రెంపేసుకోగలిగారీ బంధనాన్ని! ఏదో పెద్ద ఉద్యోగం వేయించుకుని, తిరిగి వచ్చి తనని సుఖ పెడతారని అనుకున్నది గానీ, యిలా నట్టేట్లో వదిలేస్తారనుకోలేదు. పెళ్ళికాకముందు అమ్మకి, నాన్నకీ భారమైతే, యిప్పుడు రెట్టింపు భారమైంది. "ఎందుకిల్లా చేశాడు!" అని బిగ్గరగా ఆలోచిస్తోంటే, వళ్ళు కంపరమెత్తేది శాంతకి. "పెళ్ళినాడే తెలుసుగా నీ అందచందాలు, క్రొత్తగా ఏమి అవసరం వచ్చింది. బిడ్డతల్లి అనైనా తోచలేదు!" అనేది. "వడ్డీతో సహా పంపేశాడు మా సొత్తు మాకు!" అనేది. నాలుగేళ్ళ పసివాడు శేషు తన కాళ్ళకి అడ్డు తగలకపోతే శాంత ఏమయేదో!

అందరూ నిద్రపోతున్నప్పుడు అర్ధరాత్రి వేళ గదిలో వెన్నెల పడుతోంటే, శాంత ఒక్కతీ మెలుకువగా కూర్చునేది. వెన్నెలని చూస్తే ఏమీ పట్టనట్లు ప్రకృతి ఎలా అందాలు చిందుతోందోనని కసి కలిగేది. ఈ స్థితి కి కారణమైన అతని మీదా కసి కలిగేది.

బి.ఏ. పూర్తి చేసిన తరువాత శాంతకి వేరే ఒక చిన్న వూళ్ళో టీచరు పని కుదిరింది. శేషుకి ఆరో ఏడు వచ్చింది. వాడికి తాతయ్య అక్షరాభ్యాసం చేశాడు. "అక్కడే చేర్పిస్తాను నాన్నా!" అంటే ఆయన కాదనలేదు. చలపతి సంసారమూ భార్యా, ఒక పిల్ల వాడితో పెద్దదైంది. ఎవరి సంసారం వాళ్లకుండడం మంచిది. అమ్మ తనతో వస్తుందేమో సాయానికి, అంటే ఆవిడ సుముఖంగా లేదు. "ఇక్కడే వుండిపోరాదా?" అంటుందావిడ. శాంత ప్రయాణమై బయలుదేరింది. పెళ్ళి తర్వాత యింత సారెతో పంపిన పిల్లని యీ నాడు ఒక పెట్టెతో మాత్రం బండి ఎక్కిస్తూ ఆ తల్లి,తండ్రీ గుండెలు భారమైపోగా, కళ్ళు తుడుచుకున్నారు.

స్కూలులో థర్డుఫారం వరకూ ఉన్నది. ఆడపిల్లలకీ, మగపిల్లలకీ కలిపే. దగ్గర్లోనే యిల్లు దొరికింది పద్ధెనిమిది రూపాయలకి. ఉద్యోగానికి పోస్టుద్వారా దరఖాస్తు పంపితే, దాని మీదే సెలక్షను ఆర్డరు పంపారు వాళ్ళు. పిల్లవాడిని చూసిన తర్వాత హెడ్మాష్టరు గారు "మీరు మేరీడా అండీ?" అనడిగారు. అప్లికేషన్లో తను రాసింది ఆ సంగతి. కానీ ఎందుకడిగినట్లు? తనకి పెళ్లయిందనీ, కానీ కానట్లే లెఖ్ఖనీ, తనకి భర్త లేనట్లే లెఖ్ఖనీ క్షణక్షణం మనస్సులో అనుకుంటున్నప్పటికీ తేలిగ్గా జవాబు చెప్పలేక పోయింది శాంత.

"ఔనండీ... వారు యిక్కడికి రారు. వేరే వుంటారు" అనగలిగింది. పుట్టింటికి వెళ్ళిన క్రొత్తలో ఆయనింక రారని తెలిసినప్పుడు నలుగురూ తనని వింతగా చూశారు. కానీ, ఆ అపవాదు భారం కుటుంబం అంత మీదా పడింది. తను ఒక్కత్తే యిప్పుడు లోకానికి ఎదురు పడవలసి వస్తోంది.

శేషుని రెండో క్లాసులో చేర్పించింది. వాడికి మాటలు బాగా వచ్చాయి. ఆరేళ్ళకే చాలా మాటలు మాట్లాడుతాడు. ప్రొద్దున్నే లేస్తూనే బడికి వెళ్ళడానికి హడావిడి పడతాడు.పంపు దగ్గర తనుంటే పరుగెత్తుకొచ్చి చన్నీళ్ళే పోసుకుంటానని పేచీ పెడతాడు. మొదట్లో వాడికి గడియారం చూడ్డం చేతకానప్పుడు. 'పో! యింకో గంటయ్యాక రావాలి!' అంటే ముంగిట్లోకి వెళ్ళి మొక్కల మధ్య ఆడుకునే వాడు. ఐదేసి నిముషాల కొకసారి వచ్చి "అమ్మా! గంటయిందా!" అనేవాడు. రెండు నెలలై వాడికి టైము చూడ్డం చేతైంది.

"అమ్మా! అమ్మా!" అంటూ అస్తమానం వాడు కొంగుపట్టుకుని తిరుగుతోంటే,శాంతకి అనిపించేది. స్వంత మనుష్యుల కోసం వీడెంతగా మొహం వాచిపోతున్నాడోనని. అన్నీ తనే వాడికి. వాడితో ఆడుకునేందుకు వచ్చే వేణు "మా నాన్నగారు కోప్పడుతారు" అని ఏదో చెబుతోంటే, శేషు ఏమంటాడోనని ఎదురు చూసేది శాంత. "మా అమ్మ ఏమీ అనదు" అనేవాడు.

ఇల్లాగ విసిరి పారేసినట్లుగా, ఎవరితోనూ సంబంధం లేకుండా యిదివరకెప్పుడూ లేదు. ఇప్పుడిదే అలవాటు ఔతోంది. పుస్తకాలు, పరీక్ష పేపర్లు, శేషుకి చదువు చెప్పడం, యింకా ఏవో విషయాలు చెపుతుండటం..

దాంతోటే గడుస్తోంది. కానీ వంటరిగా, అతి వంటరిగా, నల్లని ఆకాశం క్రింద పడుకుని, మిణుకుమనే చుక్కల్లోకి చూస్తోంటే, గుండె బరువెక్కిపోయేది. శేషుకి దగ్గరగా జరిగి, వాడి మీద చేయి వేసుకుని కళ్ళు మూసుకునేది. అమ్మ ఉత్తరం వ్రాసింది. నాన్నగారికి బాగుండడం లేదనీ, వేసవి సెలవల్లో వచ్చి వెళ్ళమనీ వ్రాసింది. చివర వ్రాసిన వాక్యం చదవగానే మనస్సు చాలా చెదిరిపోయింది. "మీ ఆయనీ మధ్య యీ వూరు వచ్చాడని అన్నయ్య స్నేహితుడు చెప్పాడు. నువ్వెక్కడున్నావో అడిగి తెలుసుకున్నాడుట. మనింటికి రాలేదు" అని వ్రాసింది అమ్మ.

తనెక్కడున్నదీ ఏడేళ్ళ తర్వాత యీ రోజు ఎందుకు కావాల్సి వచ్చింది ఆయనకని కోపంగా ప్రశ్నించుకున్నది శాంత. కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తూ, అన్ని ఉత్తరాలు వ్రాస్తే సమాధానం వ్రాయని మనిషికి ఎందుకు తనని గురించి ఆలోచన రావాలి?

రోజంతా చాలా పరాకుగా ఉందామెకి. శేషు మీదకూడా విసుక్కుంది. బాగా చీకటి పడేవరకూ అల్లా పడక్కుర్చీలో కూర్చుండిపోయింది. తన మనస్సు మొండికెత్తింది. తన దురదృష్టానికి విచారపడదానికి కూడా ఓపిక లేకుండా మొద్దుబారింది. నిజానికి ఆయన తనంటే ఎప్పుడూ అంత ప్రేమ చూపించలేదు. తనే భ్రమపడింది. ఏవో వూహించుకుని మమత పెంచుకుంది. కానీ.. యిప్పుడు ఆయన మీద అదీ లేదు. ఇంత అన్యాయమై పోయానే అని తలచుకున్నప్పుడు దు:ఖం వస్తోంది. శేషుని చూసినప్పుడు నాన్నలేని వాడిని చూసినప్పుడు కడుపు తరుక్కుపోతుంది. చేరదీసి "బాబూ! ఏం చేస్తున్నావు?" అని గుండెలమీద పడుకోబెట్టుకుని, కబుర్లు చెప్పే నాన్న వాడికి లేడనేసరికి దు:ఖం వస్తుంది. ఇంత అన్యాయం వీడికెందుకు జరగాలని కసి కలుగుతుంది.

"అమ్మా" అన్న శేషు లేత కంఠం వినబడి లేచింది. వాడికి అన్నం పెట్టింది. తనకి తినాలనిపించక మళ్ళీ అల్లాగే కూర్చుంది.

"దా అమ్మా.. పడుకుందాం" అని పిలిచాడు వాడు కాస్సేపు ఆడుకున్నాక. మంచం మీద దోమతెర వేసి, వాడి ప్రక్కన పడుకుంది. "కథ చెప్పమ్మా!" అంటాడు రోజూ. కాసేపటికి గమనించింది శాంత. అక్కడ పిచ్చుకలు గూడు కట్టుకుని వున్నాయి. కిచకిచ మంటూ గోల చేస్తున్నాయి. ఒక పెద్ద పిచ్చుక తిరిగి తిరిగి వచ్చి, గూటికి దగ్గరగా వున్న చెక్కమీద నిలబడుతోంది. లోపల వున్న పిల్లలు ఎర్రని నోళ్ళు తెరచి, పెద్ద గోల చేస్తూ అది పెట్టినవి తింటున్నాయి. అల్లా చూసి, చూసి శేషు నవ్వాడు. "అమ్మా చూడమ్మా... చూడమ్మా... అది నాన్న పిచ్చుక కదూ" అంటూ సంబరంగా నవ్వాడు శాంత కొంచెం ఆగి, "అది అమ్మ పిచ్చుకే. నాన్న పిచ్చుక అల్లా 'ఓ' పోయింది షికారు. ఇంటికి రాదది." అన్నది.

పదిహేనురోజుల తర్వాత ఒకనాడు మధ్యాహ్నం క్లాసులో ఉండగా, పోస్టుమేన్ ఒక కవరు తెచ్చి యిచ్చాడు శాంతకు. ఎడ్రసు వ్రాసిన దస్తూరీ చూడగానే చెబుతున్న విషయం ఒక్కసారిగా మర్చిపోయిందామె. కంగారుగా ఐంది మనస్సు. ఆరేడేళ్ళ క్రితం ఎప్పుడో చూపిన ఆ అక్షరాలు చిత్రంగా పలుకరిస్తూ కనబడ్డాయి. అవి కనబడకుండా, కవరుని వెనక్కి త్రిప్పి టేబులుమీద వుంచి, మళ్ళా పాఠం మొదలు పెట్టింది. ఇంకా రెండు పీరియడ్లున్నాయి. కానీ శాంతకి ఉండాలనిపించలేదు. ఎందుకు వ్రాశారు ఆయన అన్న విపరీతమైన సందేహం. ఏమి వ్రాశారోనన్న భయమూ కలుగుతున్నాయి. హెడ్మాష్టరుగారితో వెళ్ళి చెప్పింది. చాలా తలనెప్పిగా వుంది వెళ్ళిపోతానని. గేటు వరకు వెళ్ళిన తర్వాత, వెనక్కి తిరిగి, వరండాలో వున్న నౌకరుని కేకేసి, "బాబుని యింటికి తీసుకొచ్చి దిగబెట్టు" అని చెప్పింది. నిజానికి వాడే వచ్చేస్తాడు రోజూ. కాని అల్లా చెప్పాలనిపించింది.

ఇంటికి వెళ్ళి, తాళం తీసుకుని లోపలికి వెళ్ళి కూర్చుని విప్పింది కవరు. శేషు పేరున వ్రాశారు ఆయన ఉత్తరం. "అమ్మ నీకు చెప్పే వుంటుంది నేనెక్కడున్నానో. ఇక్కడ చెల్లాయి, మేమూ కులాసా. నీకు దీపావళికి బొమ్మలు, టపాకాయలు పంపిస్తాను. నువ్వు వుత్తరము వ్రాస్తే వచ్చి తీసుకెడతాను" అని వ్రాశారాయన. క్రింద 'నాన్న' అన్న సంతకం.

కవరు మీద తన పేరు వున్నది. ఉత్తరం కవరులో పెట్టి దిండు క్రింద దాచింది శాంత. చెయ్యేసి మనస్సంతా ఎవరో కెలుకుతున్నట్లుంది. ఎన్ని వందలరోజులు తను ఆ దస్తూరితో వచ్చే కవరు కోసం ఎదురు చూసిందో... తీరా యిన్ని రోజులకి అది వచ్చేసరికి, ఏమీ సంతోషమే లేదు. లోపల మంటగా వున్నది. తన బ్రతుకుని తలచుకునీ పాత స్మృతులను తవ్వుకునీ బాధపడటం మామూలై మానేసింది. కానీ మళ్ళీ వాటిని వెలికి తీసింది యీ ఉత్తరం. కూర్చోనివ్వకుండా ఏమీ తోచనివ్వకుండా చేస్తోంది కడుపులోని మంట. అశాంతితో, సెగలుగా, పొగలుగా వ్యాపిస్తున్న ఆ మంటని భరిస్తూ మంచం మీద కళ్ళు మూసుకుని పడుకుంది.

ఎప్పటికో వాకిట్లో శబ్దమైంది. వాడు వచ్చాడు. లేచి కూర్చుని కళ్ళు తుడుచుకుంది. మరుక్షణంలో వ్రాలిన శేషుని గట్టిగా దగ్గరకు లాక్కుని ముద్దు పెట్టుకుంది.

"నాకు కుక్క కావాలి. వేణు వాళ్లింట్లో వున్న లాటిది" అన్నాడు శేషు. ఆమాటే అనుకుంటూ వచ్చినట్లుగా, గుండ్రంగా మెరుస్తున్న కళ్లమీద జుట్టు పడుతోంది. ఎర్రని క్రింది పెదిమ ఏవో భావాలను పలుకుతూ కదులుతోంది. "అలాగే నాయనా! నా బంగారు తండ్రే, బాచాల కొండే!" వాడు తప్పించుకుని దూరమైపోతాడేమో నన్నట్లు మరింత దగ్గరకు అదుముకుంది శాంత.

ఆ సాయంత్రం వేణు వాళ్ళింటికి వెళ్ళడం. ఆ కుక్కబొమ్మ ఎల్లాంటిదో చూడడం, అలాంటిది అమ్మమ్మగారి వూరు వెళ్ళినప్పుడు కొనాలనుకోవడం జరిగాయి. మొదట్లో వేణు వాళ్ళింట్లో శాంతని చాలా వింతగా చూశారు. ఆమె బొట్టు పెట్టుకుంటున్నది. కాబట్టి ఆయన ఉన్నారని తెలుస్తోంది. అసలు తన కథ ఏమిటో తెలుసుకోవాలని ఆ పిల్లవాడి తల్లి మాలతి ఎన్ని రకాల ప్రశ్నలు వేసిందో... శాంతకి చాలా అసహ్యమనిపించింది. తనేదో నేరస్తురాలిలా తప్పించుకుని తిరుగుతున్నట్లుగా ఎందుకు వీరంతా యిల్లా చూస్తారో అర్థం కాలేదు. తనలో ఏదో లోపం ఉండడం వల్ల యిల్లా వేరుపడ్డారనుకుంటున్నట్లు మాట్లాడుతారు. స్పష్టంగా చెప్పటం మొదట్లో కష్టమైనప్పటికీ, కావాలని అలవాటు చేసుకుంది. ఆ తర్వాత మాలతి ఒకత్తెతోనే బాగా స్నేహం కలిసింది.

ఇంటికి వచ్చిన తరువాత శేషుకి ఆ ఉత్తరం గురించి చెబుదామా అనుకుంది. కానీ, వాడికి చెప్పవలసిన అవసరం ఏమీ కనబడలేదు. "మా నాన్నగారు ఢిల్లీలో వుంటారు. చాలా దూరం. ఇక్కడికి రారు" అని చెప్పడం తెలుసు వాడికి. అంతకు మించి వాడికి అనవసరం అనుకుంది శాంత.

ఆ వుత్తరాన్ని దాచిపెట్టడంతోటే శాంతకి సమస్య తీరలేదు. పదిహేనురోజుల తర్వాత ఒకనాడు జ్వరంగా ఉన్నదని ఆమె సెలవు పెట్టి ఇంట్లోనే ఉండిపోయినప్పుడు, శేషు మూడుగంటలకే యింటికి వచ్చేశాడు. స్కూలు ప్యూను చిన్న పార్శెలు తెచ్చి పెట్టాడు. "మధ్యాహ్నం బాబు చేత సంతకం పెట్టించి అయ్యగారు తీసుకున్నారండీ. ఆరి నాన్నగారు ఢిల్లీ నుండి పంపించారట కాదుటండీ?" అని అతను అడుగుతోంటే శాంత ముఖం ఎర్రగా అయిపోయింది. మాట్లాడకుండా అది తీసుకుని లోపలకు వెళ్ళి మంచం మీద కూర్చున్నది. ప్యూను వెళ్ళిపోయింది.

శేషు పుస్తకాల సంచీ కిటికీలో పడేసి 'విప్పమ్మా... ఏమిటమ్మా అది?' అంటూ హడావిడి పడసాగాడు.

చిన్న ప్యాకెట్టు.. బట్టలై వుంటాయి. 'చిరంజీవి శేషు' అని వ్రాశారు. ఆయనే పంపించారు శేషు. అమ్మ అల్లాగే కూర్చోవడం చూసి పైనున్న కాగితం చింపడానికి సిద్ధపడ్డాడు. "వద్దు. చింపకు" అన్నది విసుగ్గా, గట్టిగా. ఆమె ఎదురుగా శేషు నిల్చుని తనని చూస్తూండకపోతే, ఆ పార్శెలు పట్టుకెళ్ళి కసిదీరా అవతలికి విసిరేసేది. శేషు అవతలికి వెళ్ళిపోయాడు. దిండు మీద తలవాల్చుకుని పడుకుంది. జ్వరంతో బాటుగా ఆవేదన. వీటితో వళ్ళు మరింత వేడిగా వుంది. తాపంగా వుంది. శేషుకి ఏమి చెప్పాలి తను? ఆయన పంపింది వాడికోసం. పోనీ వాడికి యిచ్చేద్దామా అంటే మనస్సు ససేమిరా ఒప్పుకోవడం లేదు. ఆయనసలు ఎవరు? వాడికి తన యిష్టమైనవి పంపడానికి? తనే పనికిరాకుండా పోయినప్పుడు, తన కడుపున పుట్టిన ఆ బిడ్డ మాత్రం ఎల్లా పనికివస్తాడు?

ఇల్లా పడుకున్నా, తీరే సమస్య కాదు. తీరే బాధ కాదు. మెల్లిగా లేచి వంటింట్లోకి వెళ్ళి స్టవ్ వెలిగించి నీళ్ళు పెట్టింది. తల పడిపోతోంది. పీట వాల్చుకుని కూర్చుని, గోడని తల ఆన్చుకున్నది.

"అయ్యో జ్వరంతో లేచారేమిటండీ టీచరుగారూ?" అంటూ మాలతి వచ్చి దగ్గర నిలబడే వరకు

కళ్ళు విప్పి చూడలేదు.

"అట్టే జ్వరం లేదండీ" అని శాంత అంటూన్నప్పటికీ వినిపించుకోకుండా ఆమె శాంతని చేయి పట్టుకుని తీసుకెళ్ళి మంచం మీద పడుకోబెట్టింది. కాఫీ కలిపి యిచ్చి, పాలు గ్లాసులో పోసి, శేషుని కేకేసి యిచ్చింది.

"వేణు చెప్పాడు మీకు జ్వరమని. ఈ వేళ శేషు పెందలాడే వెళ్ళిపోయాడుటగా... ఏదో పార్శిలు వచ్చిందిట... పోస్ట్‌మేన్ తెచ్చాడుట" రెండు చేతులతో పాలగ్లాసు పట్టుకుని త్రాగుతున్న శేషు జుట్టు సవరిస్తూ, చిరునవ్వుతో అడిగింది మాలతి. ఎంతమందికి తెలియాలో అంతమందికీ తెలిసింది. అందరికీ గొడవగానే వుంది తన సంగతి.

"ఔనండీ. మా నాన్నగారు ఢిల్లీనుంచి పంపించారు నాకు. మా అమ్మ ఎక్కడో దాచేసింది" పాలగ్లాసు మాలతి చేతికిచ్చి వెతకడం ఆరంభించాడు. "చూద్దాంలే రా, ఈ కాసినీ త్రాగేయి" అంటూ మాలతి బలవంతాన పట్టుకుంటే నిలబడ్డాడు వాడు. శాంత కిదంతా చాలా బాధగా వుంది. స్వవిషయం యింట్లోది యింట్లోనే వుండకుండా నలుగురికీ తెలిసింది. ఇంక ఏమీ అనలేదు మాలతి. జ్వరం గురించి అన్నీ అడిగి తెలుసుకుని, లేచింది. "శేషు రాత్రికి మా యింట్లో తింటాడు. మీకు కాస్త చారు, అన్నం పంపిస్తాను. మీరు మాత్రం లేచి తిరగకండి" అని చెప్పింది.

శాంత లేచి, ఆమె వద్దంటున్నా వినకుండా తలుపు వరకూ వెళ్ళింది. "నన్ను గురించి మీ కందరికీ బాధే" అన్నది శాంత. కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. మాలతి నేల వంక చూస్తూ నిల్చున్నది. తలెత్తి "మీ రెందుకండీ అంత యిదవుతారు? పిల్లవాడి విషయంలో అంత పట్టుదల దేనికి?" అన్నది. కొంచెం ఆగి, "వేణు చెప్పాడు వాళ్ళ నాన్నగారు ఏదో పంపించారని. ఆయనిల్లాగైనా దగ్గరవుతున్నందుకు సంతోషపడాలి మీరు" అన్నది.

శాంత అడ్డంగా తలూపింది. "వద్దండీ.. నాకిష్టం లేదు. ఎంతిదిగా పెంచుకున్నానో అంత నిర్దయగానూ తెంపేశారండీ. వీడు కూడా నాక్కాకుండా పోతాడు. ఆమాట మాత్రం మీరు చెప్పకండి నాకు. వాడికి కూడా లేనిపోని ఆలోచనలు కలిగించడం నాకిష్టం లేదు."

కళ్ళనిండా నీళ్ళు నిండుతోంటే యిల్లా అంటున్న ఆమెను చూసి మాలతికి చాలా జాలి వేసింది. "మీరు వెళ్ళి పడుకోండి. ఏమీ హైరానపడద్దు. అన్నీ అవే సర్దుకుంటాయి" అన్నది. నేను వస్తాను. రేప్పొద్దున్న వేణుని పంపిస్తాను. రారా శేషూ, అన్నం తిందువుగాని" అని తీసుకువెళ్ళిందామె. శాంత వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళి మంచం మీద పడుకుంది. ఎవరితోటీ సంబంధం లేకుండా ఒక్కత్తే పడుకోవాలనుంది. కళ్ళు మూసుకుంది.

ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందోగానీ, లేచేసరికి లైట్లన్నీ వేసి వున్నాయి. వళ్ళంతా చెమట పట్టింది. జ్వరం జారినట్లుంది. లేచి కూచుంది అతి ప్రయత్నం మీద. కిటికీ వేపు తిరిగి కుర్చీలో కూర్చుని వున్నాడు శేషు. ఏదో చేస్తున్నాడు. చట్టుక్కున లేచి నిలబడిందామె. క్రొత్త సిల్కు చొక్కా వళ్ళో పెట్టుకుని పరీక్షిస్తున్నాడు. పేకట్టు విప్పి అట్ట పెట్టే క్రింద పడివుంది. వెళ్ళి చొక్కా వాడి చేతిలోంచి లాక్కుని క్రింద పడేసింది. వాడు భయపడుతూ నిలబడ్డాడు. "చెబితే బుద్ధి లేదూ? ఎందుకు తీశావు?" వీపు మీదొక్క చఱువు చరిచింది. వాడు బిగ్గరగా ఏడుస్తోంటే, ఆ చొక్కా తీసి అట్టపెట్టెలో పడేసింది. దాన్లో వున్న కాగితం విప్పి చూసింది. "శేషుకి నాన్న" మళ్ళీ యింత పెద్ద వుత్తరం వ్రాశారు. అవన్నీ కలిపి మంచం క్రిందకి తోసేసింది. కిటికీలో వున్న బ్లేడు తీసి, అలమారలో పడేసింది.

శేషు ఏడుస్తూ బయటికి పోయాడు. వంటింట్లోకి వెళ్ళి చూసింది శాంత. చిన్న కారియర్ వుంది. కానీ ఏమీ తినబుద్ధి కాలేదు. అవి అల్లాగే వుంచి, గిన్నెలో వున్న చల్లారిపోయిన పాలు, పంచదారైనా లేకుండా గొంతుకలో పోసుకుంది. వచ్చి మళ్ళీ మంచం మీద పడుకుంది. వాడు ఏడుస్తున్నాడు. ఏమిటంత యిది. తీయద్దంటే? ఏదో ఎర చూపి వాడిని వశం చేసుకోవాలని ఆయన చేసిన యోచన బాగానే పని చేస్తోంది. ఢిల్లీలో బొమ్మలున్నాయి. మేడలున్నాయంటూ ఎందుకు వ్రాస్తారు పదే పదే! చెల్లాయిట... అది వీడికి ఏమీ కాదు. తనని నాశనం చేసి, శేషు నోటి దగ్గర సిద్ధాన్నం కాలదన్నిన ఆ సంతానం... వీడికి లేనివన్నీ దానికున్నాయి. అసలు తనకే ఏమీ లేదు. ఉన్న ఒక్క సంపదనీ లాక్కుందామనకుంటు న్నారాయన.

లేచి వరండాలోకి వెళ్ళింది. గోడనానుకుని కూర్చుని బైటికి చూస్తున్నాడు శేషు. 'రా' అని వాడి చేయి పుచ్చుకుని లోపలికి తీసుకొచ్చి తలుపు గడియవేసిందామె.

ఆ చొక్కా, లాగూ మాత్రం అల్లాగే వున్నాయి. పెట్టెలో అట్టడుగున వున్నాయి. త్రిప్పి పంపాలంటే పార్సెలు కట్టడం. అది పంపడం అన్నీ అందరికీ తెలుస్తాయి. శేషు యిక వాటి మాట ఎత్తలేదు. వేసుకుంటానని పేచీ పెట్టలేదు. ఆమె వాటిని దాచిన సంగతి వాడికి తెలుసు.

ఎక్స్‌కర్షనుకి శేషు పేరిచ్చాడు. ఉత్తర దేశం అంతా చూడ్డానికి ఏర్పాటు చేశారు. మూడు వందలవుతుంది. ఆడపిల్లలు ఎనిమిదిమందున్నారు. అందుకని తనని స్కూలు ఖర్చు మీదే పంపుతున్నారు. అన్నయ్య దగ్గర వచ్చిన ప్రసక్తి తలచుకోగానే ఢిల్లీ కూడా వెళ్లాలంటే భయపడింది శాంత. "నేను రాకపోతే నువ్వు వెళ్ళలేవా శేషూ" అంటే ససేమిరా వెళ్ళనన్నాడు.

స్కూలు మూసివేశాక ప్రయాణమై బయలుదేరారు. రైల్లో ఒక పెట్టె అంతా పిల్లలే. హెడ్మాష్టరు, మరొక మాష్టరు వచ్చారు. శాంతా, ఆడపిల్లలు ఒక చిన్న భాగంలో కూర్చున్నారు. బయలుదేరిన నాడు కాక, మరునాడు రాత్రికి - అందరూ అలసిపోయి కళ్ళు మూతలు పడుతోంటే, పడుకున్న సమయంలో శాంత అల్లా కూర్చుంది. రైలు ఎంతో వేగాన, చప్పుడు చేస్తూ నడుస్తోంది. చక్రాలు ఒక చుట్టు తిరిగే సరికి ఢిల్లీకి మరింత చేరువవుతున్నామనిపించి శాంత గుండెలు దడదడలాడాయి.

తనతో కంటే కూడా, శేషు, మామయ్యతో అంత ఉత్సాహంగా తిరగడం చూస్తే, వాడు ఆ వయస్సు

వాళ్ళతో ఎల్లా మసలుతాడో తెలిసింది. కళ్ళు మూసుకుని, పట్టాల చప్పుడు వినసాగింది శాంత, గాలి హాయిగా వుంది. కళ్ళు తెరచి చూసింది. పెద్ద కొండలు నల్లగా, పెనుభూతాల్లాగా వున్నాయి. మళ్ళీ కళ్ళు మూసుకుంది.

శేషు ఏమి చదువుతాడు? డాక్టరా, ఇంజనీరా, ఐ.య్యే.ఎస్సా, అది నిర్ణయించడానికి, ఆ ప్రకారం నడిపించడానికి తన శక్తి సరిపోతుందా? వాడికి జన్మతో వచ్చిన హక్కుని తను పోగొట్టుతోందా? ఆ అమ్మాయికి అన్నీ వున్నాయి. వీడికి తనతో గడిపే వంటరి జీవితం ఒక్కటే వుంది.

కళ్ళు తెరచి చూసింది. వెన్నెల చూపుకందినంత దూరం మైదానంలాగా వున్న ప్రదేశం మీద కాస్తున్న వెన్నెల. తను, తన సౌఖ్యం, తన అభిమానం దాటి ఆలోచించలేని తన అశక్తతని తిట్టుకున్నది. గడిచిపోయిన సంవత్సరాలు, రైలు దాటి వెళ్ళిపోతున్న దృశ్యాల్లా వున్నాయి.

క్షణం దూరమౌతాడేమోనని ఎంతో గట్టిగా చలపతి చేయి పుచ్చుకున్న నాన్న గుర్తుకు వస్తున్నారు. ఆ స్పర్శకి అన్నీ మరచిపోయి, మీదకి వస్తున్న మృత్యువునే మరచిపోయి, సుఖంగా గుండెల మీద చేయి వేసుకుని నిద్రపోయిన నాన్న గుర్తుకు వస్తున్నారు. ఆ కన్న కొడుకు చేతులో, ఆ కన్నతండ్రికి ఏమి శాంతి దొరికిందో!

వెచ్చని కన్నీరు బుగ్గల మీద జారుతోంటే, కళ్ళు మూసుకుంది.

మర్నాడు ప్రొద్దున్న టీ త్రాగారందరూ, మట్టి పిడతల్లో ఆడపిల్లలు పాటలు పాడారు. భజనలు చేశారు. మగపిల్లలూ పాడారు. అలసిపోయి కూర్చున్నారందరూ. 'లూడో', పరమపద సోపానం ఆడుతున్నారు కొందరు. శేషుని కేకేసి, కంపార్టుమెంటు చివరవరకూ వెళ్ళి నుంచుంది శాంత... వాడితో మాట్లాడాలని, రాత్రే సిద్ధపడింది యీ పనికి తను.

"ఏమ్మా.. తలనొప్పిగా వుందా?" అన్నాడు. "లేదు" అన్నదామె. తలుపు దగ్గరున్న కిటికీ నానుకుని, మోచేతులాన్చి, బయటకు చూస్తూ నిలబడ్డాడు. ఆమె కూడా కిటికీ మీదకల్లాగే ఆనుకుని నిలబడింది. ఒక్క నిముషమయ్యాక "ఢిల్లీలో నాన్నగారిని చూస్తావా శేషూ?" అనడిగింది. కొంచెం సేపయ్యాక ఏమీ జవాబు రాకపోయే సరికి, ప్రక్కకి తిరిగి చూసింది. వాడు కళ్ళు కొంచెం క్రిందికి వాల్చి చూస్తున్నాడు. కొద్దిగా ముడత పడింది మూతి.

"చెప్పు శేషూ! చూస్తావా?" అన్నది. వాడు తలూపాడు. "తిరిగి వచ్చేటప్పుడు చూద్దువుగాని. మామయ్యకి టెలిగ్రాం యిచ్చి ఎడ్రెసు తెప్పిస్తాను" అన్నది.

వాడు ఏమీ అనలేదు. కానీ రెండు నిముషాలు పోయాక "ఎడ్రెసు నా దగ్గరుంది. మామయ్య యిచ్చాడు" అన్నాడు.

శాంత మనస్సు చివుక్కుమన్నది. "నువ్వడిగావా? తనే యిచ్చాడా?" అన్నది.

"తనే యిచ్చాడు" అన్నాడు.

తన ఒళ్ళో పడుకుని, ఆదమరచి నిద్రపోయే యీ పసికూన యింత పెద్దవాడై, స్వంత ఆలోచనలతో, యిష్టాయిష్టాలతో ఒక వ్యక్తిగా తయారయ్యాడు. వాడి వంక తదేకంగా చూసి, "మరి.. నీకిష్టమేనా ఆయన్ని చూద్దాం?" అన్నది.

శేషు తలూపాడు. వాడి పెదిమల చివర సన్న నవ్వు, కళ్ళలో చిన్న సిగ్గు చటుక్కున మెరిశాయి. తను వంటరిగా బ్రతికిన యీ పదిహేడు సంవత్సరాలు, ఆయనకీ వీడికి మధ్య యేర్పడిన అగాధం, ఆ ముసి ముసి నవ్వుతో మాయమయ్యాయనిపించింది శాంతకి.

ఢిల్లీ చేరాక అన్నీ చూశారు. ఒక స్కూలు హాస్టలులో బసకి ఏర్పాటు. రెండో రోజున స్కూలు క్లర్కుకి ఆ అడ్రసు యిచ్చి, ఎక్కడో తెలుసుకున్నారు. సరాసరి బస్సుందని శేషు తాను వెళ్ళగలనన్నాడు. కానీ ఆ క్లర్కుని బ్రతిమాలింది శాంత వాడిని తీసుకు వెళ్ళమని. ఆయన ఒప్పుకున్నాడు.

అందరూ సినిమా ప్రోగ్రాం పెట్టుకున్నప్పుడు సాయంత్రం పూట వాడిని పంపించింది. ఏమి బట్టలు వేసుకోవాలో, జుట్టు ఎల్లా దువ్వుకోనాలో అని తను పడే తాపత్రయం అమ్మకి తెలియకుండా ఉండాలని ఎంతో తిప్పలు పడ్డాడు. వెర్రి నాన్న అనుకుంది శాంత. లోపల భయంగా వుంది ఆమెకి. తన దగ్గర్నించి లాక్కుంటారని కాదు... ఇదిగో నేను మలచిన శిల్పం అని తను చూపిస్తోంటే అది చూసి ఆయనేమంటారోనని. "జాగ్రత్త బాబూ! తొందరగా వచ్చేయి. ఏం చెబుతావు ఆయనతో?" అని అమ్మ అంటోంటే, "తెలీదమ్మా!" అన్నాడు. చనువుగా, మందలింపుగా. వాడు వెళ్లిన తర్వాత, శాంత ఆలోచిస్తూ కూర్చుంది. ఆయన వీడిని ఎలా చూస్తారో వూహించుకుంటే అవేశంగా వుంది. నా బిడ్డ, నా వస్తువు అన్న భావనతో పులకరించింది ఆమె.

ఆడపిల్లలతో కలిసి సినిమాకి వెళ్ళక తప్పలేదు శాంత. శేషు బంధువులింటికి వెళ్ళాడని చెప్పింది హెడ్మాష్టరుగారికి. మీరు వెళ్ళలేదేం అని అడిగితే, పగటిపూట వెడతానంది.

తిరిగి హాస్టలుకి వచ్చేసరికి పది కావస్తోంది. భోజనాలు, మూతలు పెట్టి వుంచారు హాస్టలు వాళ్ళు. వస్తూనే మగపిల్లల గదిలోకి వెళ్ళి చూసింది. శేషు తన బెడ్డింగు పఱచుకుని పడుకున్నాడు. మిగిలిన పిల్లలు సినిమానించి తిరిగి వచ్చినవాళ్ళు వాడిని పలుకరిస్తున్నారు.

"శేషూ!" అని తలుపు దగ్గర్నుంచి పిలవగానే లేచి వచ్చాడు. వరండాలో దీపాలున్నాయి. ఆ వెలుతురులో వాడి ముఖం చూచిందామె. మామూలుగానే ఉన్నాడు. ఏమడగాలో వెంటనే తోచలేదు.

"ఎంతసేపైంది వచ్చి?" అన్నది.

"అరగంటైంది" అన్నాడు వాడు

"అన్నం తిన్నావా?" అంటే తలూపాడు. ఆయనేమన్నారు? ఎల్లాగున్నారు? గుర్తుపట్టారా? అని అన్నీ అడగాలని ఆత్రుత. కాని వాడేమిటో అల్లా స్తబ్దుగా వూరుకోవడం చూచి,ఏదో బెరుకు కలిగింది.

తనుంటున్న చిన్న గదివరకు నడిచి వెళ్ళాక... "నువ్వు ఎవరో ఎల్లా తెలిసింది ఆయనకి?" అన్నది.

"చెప్పాను నేను శేషునని. బాగా మాట్లాడారు" అన్నాడు.

"ఇల్లెలా వుంది?" అంది.

"బాగుంది" అన్నాడు.

ఆయనెల్లా గున్నారు? నీకు నచ్చారా, చెల్లెలు అన్నారే ఆపిల్ల వుందా అని అడుగుదామనిపించింది.

గదిలోపలికి వెళ్ళి కూర్చున్నాక వాడి వంక తేరిపార చూచింది. వాడి ముఖంలో సంతోషం లేదేమిటి? "ఏం శేషూ, అల్లా వున్నావు?" అన్నది దీనంగా.

కొద్దిగా ముఖం చిట్లించాడు. "బాగానే వున్నాను. నువ్వెళ్ళి అన్నం తినవా?" అన్నాడు.

"నువ్వు?" అన్నది మళ్లీ.

"నేను అక్కడ తిన్నాను" అన్నాడు. వాడు ముఖం దించుకు కూర్చున్నాడు. "ఏమైంది శేషూ! ఆయన నిన్ను బాగా చూడలేదా?" అన్నది.

అమ్మ ఆత్రుత చూస్తే శేషు మనస్సు చివుక్కుమంటోంది. "చాలా బాగా చూశారమ్మా. మళ్ళీ రమ్మన్నారు నన్ను. నిన్నూ రమ్మన్నారు" అన్నాడు తడిగొంతుకతో.

చటుక్కున ఆమె ముఖంలో ముడుతలు వచ్చాయి. "నేను రాను" అన్నది. వాడి బిక్కముఖం చూసి వాడి వీపు మీద చేయి వేసింది.

"'నువ్వు మళ్ళీ ఎప్పుడు వెడతావ్? సెలవుల్లో వస్తానని చెప్పక పోయినావా?" అన్నది. ఏమిటో బాధ వాడిలో... కొమ్మలు లేతగా వున్నప్పుడు చేర్చి కడితే అతుక్కుంటాయి. చిగిర్చి పూలు పూస్తాయి. పెళుసువారి, బెరడు కట్టిన కొమ్మలు ఎల్లా అతుకుతాయి అనుకుంది ఆ వెర్రి తల్లి.

సిగ్గు వదిలేసి వాడు, తనను తాను మఱచినట్లుగా ప్రక్కకి ఒరిగి అమ్మ వళ్ళో తల దాచుకున్నాడు.

"నేను వెళ్ళనమ్మా అక్కడికి" అన్నాడు.

"ఏం నాన్నా ఏమైంది? చెప్పవూ..?" అన్నది గద్గద కంఠంతో వాడి జుట్టు సవరిస్తూ..

తనకేమిటి మనస్సులో ఇబ్బంది కలిగిందని చెబుతాడూ? తన మనస్సుకోసేసేలాగు అక్కడ ఏమి కనిపించిందని చెబుతాడు!

నలభై ఏళ్ళు కూడా రాకుండా పూర్తిగా నెరసిపోయిన జుట్టుతో, ఏ ఆశలూ, మెరుపులూ లేని కళ్ళతో, గమ్యం చేరడానికి మూగగా నడిచే బండి ఎద్దులా పని చేసే అమ్మని యీ నాడు చూస్తే శేషు మనస్సులో ఏమి మంట రేగిందో వాడికి అర్థం కావటం లేదు. అది విడమర్చి చెప్పలేడు. కానీ, చిరునవ్వుతో, ఆనందమంతా నాదే అని మెరిసే కళ్ళతో, ఏ చీకూ చింతా లేకుండా, ఠీవిగా, ఇంటికి రాణిలాగ తిరిగే 'ఆమె'ని చూస్తే అమ్మ కోల్పోయిన నిధి ఏమిటో ఆ పసి హృదయానికి పదునుగా అర్థమైంది.

"ఎందుకు వెళ్ళవు శేషూ?" అని మళ్ళీ అమ్మ అడిగిన ప్రశ్నకి వాడు ఏడిచాడు.

"నువ్వు వెళ్ళకపోతే నేనూ వెళ్ళనమ్మా అక్కడికి" అంటూ ఏడుపులో వాడన్న మాట విని, గుండెల్లోంచి దు:ఖం, ప్రేమ, అభిమానం అన్నీ తోసుకురాగా, తన కంఠం పూడుకుపోయింది. వాడిని ఓదారుస్తూ, కొంగు నోటికి అడ్డం పెట్టుకుని, శబ్దం పైకి రాకుండా ఏడిచింది శాంత.

❋